

ॐ श्री लो कु म र्देव । नमः ॥ ५ ॥ नमो नमो
 कु ल (०) य म (०) क र्देव ॥

உதயசுந்தரி

7 (ལྷོ་ཁྱི་འདྲན་ཐངས་ 16པ)

བོད་རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་ཕྱི་མེད་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕྲོད་ཁུངས་
 ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕྲོད་ཁུངས་ །

ལེ་འཁོར་ལ་དབེ་སྒྲུབ་ཁང་།

责任编辑：

དཔེ་ཞིག་འགན་ཁུར་བ།

校订者：

ཚུམ་ཞིབ་འགན་ཁུར་བ།

白玛格桑 卓么加

ཐིང་དཔོན་པད་མ་སྐལ་བཟང་དང་སྒྲོལ་མ་སྒྲུབས།

桑杰曲培

ཐུན་ཐུན་སངས་རྒྱས་ཚས་འཕེལ།

པོད་ཀྱི་ཨོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དབྱེ་གཞིའི་

རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱིགས།

[7]

(ཐུའི་འདྲན་ཐེངས་16པ།)

*

པོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཨོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དབྱེ་གཞིའི་

རྒྱ་ཆ་ལྟ་ལྟོན་ཁང་གིས་ཚུམ་ཞིག་བྱས་པ།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཞིང་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ།

ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་ཡིག་རྒྱུར་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་པར་བསྐྲིགས་བྱས་པ།

1993ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྲིགས་པ།

1993ལོའི་ཟླ་12པར་པོ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱབ་པ།

དེབ་རིམ་གྱི་རྩ་5.30

(京)新登字 154 号

西藏文史资料选辑

[7]

(藏文)

西藏政协文史资料委员会编

民族出版社出版发行 新华书店经销

中国民族语文翻译中心排版

民族印刷厂印刷

开本:850×1168 毫米 1/32 印张:10 3/8

1993 年 12 月第 1 版

1993 年 12 月北京第 1 次印刷

印数:0001—2,500 册 定价:5.30 元

ISBN 7-105-01887-9/K·176

民 文 (藏 31)

福寿考。

རང་ཁོ་ 29 ཅི་མ་དཔན་ཐེད་བྱ་མ་གྱི་འབྲེ་པར།

རང་ཁོ་ 24 བཀའ་མཐོན་ཐེད་བྱ་མ་གྱི་འབྲེ་པར།

རང་ཁོ་ 34 བཀའ་མཐོན་ཐེད་
བྱ་མ་གྱི་འབྲེ་པར།

རང་ཁོ་ 38 གྱི་ཁོ་ 1951 ཁོ་བཅའ་ས་འགྲོལ་དཔོན་དམག་ལྟ་

སར་ཁེབས་ཉིན་དགའ་བསུ་ཞུ་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་བར།

1955 ཁོ་ཁོ་ཅིན་དུ་བརྒྱབ་པའི་འདྲ་བར།

མཚ་གུ་ཞི་དང་པོ་ཉེ་མོ་མཚ་གས་ཀྱིས་མཆའ་འཕྲད་གནང་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་པར།

དཀར་ཆག

དང་པོ། ཡབ་གཞིས་ལྟ་སྤྱི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ།

ལྟ་སྤྱི་དགའ་ཚལ་པའི་གནས་ལུང་དང་ཡབ་གཞིས་སྤྱི་མ་བཞུར་གོང་གི་
གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཙམ། (1)

ལྟ་སྤྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་ཡབ་གཞིས་སྤྱི་གཏན་འཁེལ་བྱས་
པ། (3)

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་ཡབ་གཞིས་ལྟ་སྤྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་གཉིས་
པའི་ཡབ་གཞིས་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པ། (7)

གཉིས་པ། སྤྱི་ཁྱིམ་དང་དོ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་བ་
རགས་རིམ་བརྒྱུད་པ།

རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་བའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཕྱང་བྱང་ཤར་བ་ཡིན་པ། (16)

ངོས་རང་ཡབ་གཞིས་ལྟ་སྤྱི་ལུང་འཛིན་དུ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་སྒྲིབ། (24)

མིས་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་བཟུང་ཞབས་སྤྱི་ཁྱིམ་ཆེས་དམག་ཅལ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་
བྱས་པ་ཞེས། (28)

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་གཉིས་པ་ལྟ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་ཕྱང་བྱང་ཤར་བ་
འདུ་རྒྱུས་འཛིན་པ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་ཕྱང་བྱང་ཤར་བ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པ། (54)

ལྱང་ཤར་དོན་བཟུང་བྱང་པའི་བཟུང་པ་རིམ། (64)

ལྱང་ཤར་དོན་བཟུང་བྱང་པའི་ཕྱང་བྱང་ཤར་བ་ལྟ་སྤྱི་ཁྱིམ་བཟུང་པའི་ཕྱང་བྱང་ཤར་བ་

- བ། (80)
- རང་ཉིད་སྒྲུབ་ཡང་ཞབས་ཞུ་བྱེད་ཆོག་པ་བྱུང་བ། (90)
- བཀའ་མགོན་བྱེད་སྐབས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ། (96)
- རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་ཅན་གཙོད་ཞུ་དུས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་འགའ་ཞིག (99)
- སྤྱི་ལགས་བཙུན་སྒྲོལ་ཡོད་ཐབས་ཀྱི་ལས་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར། (106)
- ཕན་རང་རྩ་སྐྱོ་གི་མིང་ཞུ་ཐབས་བྱས་སྐོར། (113)
- ཐོན་པའི་བསོད་ནམས་བདེ་སྦྱིད་ལགས་ཁབ་ཏུ་བསུས་པ། (118)
- ལྷ་སྤྱི་གཞིས་ཀ་ཁག་གི་བསུ་གཏོང་བྱེད་སྒྲུགས་དང་། མི་ཙ། དུས་
 བྱིས་འབབ་གཞིས་འགེལ་དགྱི་བྱས་པའི་སྐོར། (119)
- རྒྱལ་བའི་ཡང་སྤྱིད་གདན་ཞུ་བར་གཟིགས་བརྩོས་གནང་སྒྲུགས་སྐོར་
 དང་། རྒྱང་རམ་གནས་དབྱུང་གཏོང་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད།
 (127)
- སྤང་མཁུན་ཀྱུན་དགའ་དབང་རྒྱག་སྤྱིད་སྒྲོན་གྱི་རྒྱག་ལས་སྤྱིར་འཐེན་
 གནང་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད། (137)
- ཆིས་དཔོན་དང་བདེ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་ཁུར་བྱེད་རིང་འབྲེལ་ཡོད། (142)
- ལྷ་སར་དབྱིན་ཇིའི་སྒོ་བ་ལྷ་བཙུགས་འཛོར་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད། ... (149)
- མེ་ར་བྱེས་ཐགས་ཀྱི་འབྲུ་འདེད་པས་འཕན་པོ་རྒྱན་སྐབས་རྩོད་ཅོད་བྱེན་
 ལམ་བཟང་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད། (156)
- མཁར་རྩོ་ལྷ་མས་ཕན་ལ་མེ་མདའ་རྒྱག་མཁན་བཟང་པའི་སྐོར། ... (159)
- རོས་ལ་བཀའ་སྒྲོན་དང་མདོ་སྦྱི་བསྐོ་བཞག་བྱུང་སྤངས་དང་བཀའ་སྒྲོན་
 ཀྱི་འཆར་འཕར་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད། (166)
- མཁན་བྱུང་རག་དབང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཤག་ཏུ་ལག་འཁོམ་འབར་གས་བྱུང་

- སྒྲོལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད། (178)
- ནལ་ཅིན་དོན་གཅོད་པས་བཀའ་ཤག་ལ་ཇ་དྲག་གི་གསང་འཕྲིན་བཏང་
འཁྱོར་སྒྲོལ། (181)
- བཀའ་སྒྲོལ་བྱུང་ཁང་བ་དང་དེད་རོ་ལས་རྩ་སྒྲིང་དགོན་དུ་བསྐྱོད་དེ་སྤྱིད་
བྱུང་རྩ་སྒྲིང་ལྟ་སར་གདན་ཞུ་བྱས་སྒྲོལ། (185)
- མདོ་སྤངས་སྤྱི་བྱུང་དུ་བསྐྱོད་དེ་སྒྲོག་མའི་ལས་དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་
གནས་ཚུལ་སྒྲོལ། (197)
- མདོ་སྤྱལ་ས་འབྲེལ་དང་འབྲུག་ཅོད་ཀྱི་ཁྱོད་གཞི་འགའ་ཞིག་ཞི་བཤམས་
བྱས་པ། (206)
- མདོ་སྤྱི་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་དང་ཆབ་མདོར་སྒྲོག་འཕྲིན་ཁང་བཙུགས་
པ་སོགས། (215)
- བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཆབ་སྤྱལ་རྒྱ་རིགས་སྤྱིར་སྒྲོག་དང་ས་
མཆམས་ཉེན་ཐོན་གྱི་ལས་དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་སྒྲོལ། (221)
- དགེ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་མདོར་ཞི་མོལ་གནང་བར་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་
འབྲེལ་ཡོད། (229)
- མདོ་སྤྱི་གསར་པ་ར་ཕོད་ཕེབས་ཏེ་རོས་རང་སྤྱིར་ལོག་བར་དུ་བཀའ་རྒྱ་
འཁྱོར་བའི་སྒྲོལ། (237)
- རོས་རང་ཞོང་པོ་རྒྱ་མདའ་ནས་ལྟ་སར་སྤྱིར་ལོག་གིས་བཀའ་ཤག་ནང་
ལས་ཀར་བསྐྱོད་པ། (249)
- ཁྱུང་དབྱང་སྤྱི་ཆབ་དང་པོད་སྤྱོད་དམག་དབྱང་ལྟ་སར་སྒྲོག་མར་ཕེབས་
འཁྱོར་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད། (252)
- སྤྱིད་ཆབ་གཉིས་ནས་«སྤྱིས་མཐུན་དོན་ཆན་བཙུ་བདུན»ལ་གཏོར་
བཞིག་གཏོར་བའི་མཐོང་སྒྲོལ། (256)

- “མི་དཔངས་འབྲས་ཚོགས་”བརྒྱུས་མའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཐོས་འགའ་
 ཞིག (261)
- ནང་སར་ལྟ་སྟོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོར་བརྒྱུད་པ། (264)
- ཐོད་ལ་དཔངས་གཙོའི་བཙས་བརྒྱུར་བྱ་རྒྱའི་ཐད་མཐོ་རིམ་མི་ལྷ་ཁག་
 གཅིག་གིས་འཁོག་སྤྱོད་བཟོས་པ། (268)
- འབྲུ་ཁང་གྱི་བྱ་བ་ལས་ཐོག་གཉིས་པ་རོས་རང་ལ་བསྐོ་བཞག་བྱས་
 པ། (270)
- རོས་ཀྱི་བྱ་གསུམ་ལྟག་ལྟ་ཅིངས་བྱ་སྟགས་ཀྱི་ལྷུང་ལྟར་རོས་འཛིན་བྱས་
 པའི་སྟོར། (279)
- སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོའི་ཟླ་འབྲུག་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད། (288)
- ཤུ་ཡང་སྟོད་ཤོལ་ཐོབ་སྟེ་ཁེར་རྒྱུར་ཞིང་པ་བྱས་པ། (301)
- རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཁག་ནང་བཅུག་
 པ། (304)
- ཟླ་འབྲུག་གི་ལྷ་མོ་ལྷན་དེ་ཐོད་རྒྱུངས་སྤྱིད་ཤོས་སུ་བཞག་སྤྱིག་བྱས་
 པ། (322)

དང་པོ། ཡབ་གཞིས་ལྷ་ལྷའི་ ཁྱིམ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་རྒྱུ་།

ལྷ་ལྷ་དགའ་ཆལ་གྱི་གནས་ཡུལ་དང་། ཡབ་གཞིས་སྤུ་མ་བརྒྱུར་གོང་གི་ གནས་ཆུལ་རགས་ཙམ།

ཡབ་གཞིས་ལྷ་ལྷ་དགའ་ཆལ་བའི་གནས་ཡུལ་ནི་མོ་བྱང་པོ་ཏ་ལ་ནས་ལེ་
 དབར་གཞིས་ཙམ་ཆོད་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཤིང་། ལྷལ་དེར་ཉི་འོད་
 འཕྲོ་བྱགས་ཆེ་ལ་བརྒྱན་གཤེར་འཆམས་པས་སོས་ཀར་ཉི་མ་འཆར་ལྷ་ཙམ་ཡོད་
 པ་དང་། གནའ་དུས་སུ་རང་བྱུང་ནགས་ཆལ་སྤྱག་ལ། མཆོད་ཆེ་ཆུང་དང་
 རྟེན་གསེང་གིས་རྣམ་པར་བཟ་བ་སོགས་མཛེས་སྤྱག་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་
 སྤྱབས་མེ་ཆོས་“ལྷ་དང་ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྤྱོད་གསེང་བྱ་ཡུལ་དགའ་བའི་ཆལ་ཞིག་
 རེད” ཅེས་བརྗོད་སྟོན་ཡོད་པས་ལྷ་ལྷ་དགའ་ཆལ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་།
 གནའ་དུས་སུ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་བཞི་པ་ཙམ་ནས་བཟུང་ལྷལ་དེར་སྤྱོད་
 གསེང་གཏོང་ཡུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལྷགས་ཟེར་སྟོན་མཆོས་ལ། ལྷུས་སུ་དགའ་
 ལྷན་མོ་བྱང་པའི་སྤྱིད་དབང་དབྱ་བརྟེན་རྗེས་རྒྱལ་དབང་སྤྱོད་ཕྱག་པ་ཆངས་
 དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱད་སུ་སྤྱོད་མཛེད་འཕྲིན་གྱི་མཛེད་དབར་ལ་སྤྱོད་
 གསེང་དུ་ཆེབས་བརྒྱུར་བརྒྱུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཛེས་སྤྱངས་དེའི་

དབྱུང་སྤྱུ་གནས་པའི་མཆོའུ་ཆེ་བ་དེའི་ཉེང་དུ་སྒྲོ་གསེང་གནང་ཡུལ་ཐོག་ཅེགས་
 གསུམ་ལྟོན་གྱི་སྔ་བྲང་ཞིག་ཀྱང་གསར་སྐྱབ་མཛད་པ་དེ་ཡིགས་ཀྱི་བ་ཟིན་རྗེས་
 ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱི་བ་ཐོབ་གྱི་ནམ་པ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་བཞེས་ཏེ་བྱགས་
 བག་ཡངས་པོས་ཉིན་ལྟར་སྐྱ་འཁོར་ཁ་ཤས་དང་བཅས་དེར་སྒྲོ་གསེང་དུ་ཆིབས་
 བསྐྱར་བསྐྱངས་པའི་སྔ་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་དམངས་བཞས་ནང་
 ལའང་“ལྟ་ས་ལྟ་ས་སྤྱིད་པ། དེ་ལས་ལྟ་སྤྱིད་པ། ལྟ་ས་ལྟ་སྤྱིའི་དབར་ལ།
 རྒྱང་རྒྱ་བ་སྤྱིད་པ།”ཞེས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་རྗེས་ལྟ་བཟང་ཏན་གྱིས་བོད་གྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ཉིད་ཁོ་པས་ཚངས་
 དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱི་བ་ཐོབ་གྱི་མཛད་པར་བསྐྱད་ཅིང་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆའི་
 མཛད་སྤྱིད་ཡིགས་པོ་མེད་ཚུལ་གྱི་སྤྱིང་སྤྱིགས་བཅོས་ཐོག་ ཞོང་མ་ཁང་ཞིར་
 ཡང་སྐྱབ་སྤྱི་བ་བཅུག་འབྲེལ་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་དབྱུ་གནས་
 གསུམ་པའི་བྱུ་བ་བསྐྱགས་བྱས་པ་དང་། ལྟ་བཟང་ཏན་གྱི་ཤོག་ཁའི་པད་དཀར་
 འཛིན་པ་རག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ཁྱིར་བསྐྱོས་ཐོག་རབ་བྱུང་12 (གོང་མ་
 ཁང་ཞིའི་བྱི་བཞུགས་ཞེ་དུག་པ) བོད་མེ་ཁྱི་ཟླ་4ཆོས་7 (སྤྱི་ལོ་1706ལོར་)
 ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་སྐྱ་སྐལ་གང་འཆམས་དང་སྐྱ་འཁོར་ཁ་ཤས་དང་བཅས་
 ལྟ་སྤྱི་དགའ་ཆལ་སྔ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རེ་ཞིག་བཞུགས་པ་མ་ཟད།
 སྐབས་དེའི་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱ་སྐལ་གསར་དེད་ཅེས་པའི་གཞུང་གི་བརྟ་
 མ་ཆ་གཅིག་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་ལྟ་སྤྱིའི་སྔ་བྲང་གི་མགོན་ཁང་ནང་བཀལ་བཞག་པ་
 མཛོང་རྒྱ་ཡོད། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་སྤྱི་དགའ་ཆལ་སྔ་བྲང་དུ་བཞུགས་
 སྐབས་མཇལ་ཁར་བཅར་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པས་ལྟ་བཟང་ཡི་མ་རངས་
 པར་རྒྱ་ནག་དུ་གདན་ཞུ་བྱ་ཅིས་ཀྱིས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་གདན་ཞུ་བྱེད་ཐུར་གོང་
 མས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་རྒྱ་ནག་དུ་གདན་འདྲིན་བྱས་ན་མི་འགྲིག་ཅེས་པའི་
 བཀའ་བཏང་ཡོད་སྐབས་ལྟ་བཟང་ཏན་གྱིས་བྱ་ཐབས་མ་རྟོག་པར་སྐྱོག་བཀྱོང་།

བྱ་རྒྱུ་འཛུགས་པ་ཤིང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྷན་པས་ཡོད་ཀྱང་། མཆོ་སྤྱོད་ཀྱང་དགའ་ཉོན་
 ཞེས་པའི་ཁྲུལ་དུ་ཐེབས་འབྱོར་མཚམས་གདན་ཞུ་བའི་གྲས་ནས་དད་ལྡན་
 འགའ་ཞིག་གིས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་གསང་བར་སྤུལ་ཡོད་པས་དེ་ནས་
 གསང་བློས་གནང་བྱུང་བ་ལྟར་ལྷགས་སོགས་ཞིབ་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིག་
 ལམ་རྟེན་པ་དང་བཤད་རྒྱུ་ཁ་གསལ་མང་བས་འདིར་ཞིབ་ཐུ་མ་སྤྱོད།

ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་བ་སྤྱ་ཕྱིང་བརྒྱད་པའི་ཡབ་གཞིས་ གཏན་འཁེལ་བྱས་པ།

རྒྱལ་བ་སྤྱ་ཕྱིང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་ལྷ་ཉི་
 རྒྱུ་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་སྤྱན་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་
 སྲས་སྤྱ་བལྟམས་ཤིང་། བཀ་ཆེན་སྤྱ་ཕྱིང་དུག་པ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 དབྱས་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་མའི་སྤྱགས་དམ་དགོངས་དོན་དང་། ལ་མོ་ཚངས་པ་སོགས་
 ཀྱི་ལྷན་འདོན་བཞིན་འདི་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྤྱི་དེས་རྟེན་གཏན་འཁེལ་བྱས་
 ཐོག་ གོང་མ་ཆན་ལྷན་ལའང་སྤྱན་གསེང་སྤྱན་འབྲེལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་རབ་
 བྱང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ན (༡༧༤༩) ལོར་པོ་ཏ་ལར་གསེར་བྱི་མངའ་གསོལ་
 ཞུས་པ་དང་། སྤར་སྤོལ་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་སྤྱ་ཕྱིང་སོགས་ལ་ལྷེ་པ་གཞུང་
 བས་ཡབ་གཞིས་བཞོད་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྷན་པས་ཡོད་པ་དེའང་ས་གནས་ལེགས་པ་ཞིག་དཔོན་
 པས་སྐབས་དེར་ལྷ་ལྷན་ཡབ་གཞིས་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་། དེ་གོང་ལྷ་ལྷན་
 ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཕོ་བྲང་ཡོད་སྤྱི་ལོ་དེའི་ཤར་ངོས་སྤྱ་ཡོད་པའི་གཞིས་
 ཁང་ཞེས་དེ་ཁྲུལ་གྱི་འགོ་པའི་རྩོད་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རྩ་
 བཤེགས་ཀྱིས་དེར་ཡབ་གཞིས་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་ “ཡབ་གཞིས་ལྷ་ལྷན་དགའ་

ཚལ་ཞེས་ཡུལ་མིང་བྱིམ་དུ་བཏགས།

ཀྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱིང་སོ་སོའི་ཡབ་གཞིས་ལ་གཞུང་ནས་འཁྱོངས་ཐེབས་
དང་། འཁྱོངས་སྟོན་ཞེས་གཞིས་ཀ་དང་། ཐུགས་མཁོ་སྟགས་ཚང་མ་སྟོན་
སྟེ་ཡོད་པ་བཞིན་ཀྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱིང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ་
ཡུམ་སྐུ་མཆེད་ན་མས་ཉ་ཟུར་སྟོན་བཞུགས་དང་འབྲེལ་འཁྱོངས་ཐེབས་སུ་སྟོན་
པའི་གཞིས་ཀ་གཙོ་བོ་སྟེ་མོ་གཡག་སྟེ་ཁང་གསར་གཞིས་(དེར་སང་རིན་ཐུངས་
རྫོང་ཁོངས་གཡག་སྟེ་ཁྱུས་)ཀ་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་པ་དང་། གཞིས་ཀ་དེ་ཡབ་
གཞིས་ཉ་ཟུར་འཁྱོངས་ཐེབས་སུ་མ་སྟོན་གོང་དེར་སྟོན་གཞུང་ནས་གཞིས་སྟོན་
ཅེ་ཐུང་གཅིག་དང་ཤོད་ཐུང་རེ་གཏོང་གི་ཡོད་ཅིང་། འཁྱོངས་ཐེབས་སུ་སྟོན་
རིས་ཉ་ཟུར་ནས་གཞིས་སྟོན་ཐུག་མཛོད་གཉིས་རེ་བསྟོན་གཏོང་བྱེད་པ་དེར་ཡང་ཅེ་
ཤོད་ཐུག་མཛོད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། གཞིས་ཀ་དེའི་ཁོངས་སྟོན་གཞུང་གི་དཔོན་
རིགས་སྟེར་པ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་གོང་། སྟེ་ཡུང་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་
གཡག་སྟེ་ཁང་གསར་གཞིས་ཉ་ཟུར་འཁྱོངས་ཐེབས་སུ་ཚོད་པ་ནས་བཟུང་ཁོ་ཆེ་
གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དགོངས་པ་ཁྱས་ནས་ཡབ་གཞིས་ཞབས་ཁོངས་སུ་
བཞག་སྟེ་ཉ་ཟུར་གཉེར་ཐུག་སྟགས་བྱེད་པ་དང་བྱིམ་ཚང་ཆེ་བ་དེ་ཆོར་གཞིས་
ཞབས་པ་ཞེས་འཛིན་གྱི་ཡོད། སྟེར་པ་དེ་ཆོར་བུ་ཐུག་སྟེར་པ་གཞན་གྱི་གོ་
མག་སྟགས་ལ་བཏང་ཆེ་ཉ་ཟུར་འཁྱོངས་འཛིན་དང་ཐུགས་གཞུང་ཞབས་ཁྱེལ་
ཅིང་། དཔེར་ན། བར་མཚོ་བ་ཞེས་པ་དེ་བར་ཐང་བྱེད་པའི་མི་རྒྱུད་ནས་ཐུང་
བ་ཉ་བུ་རེད།

གཡག་སྟེ་གཞིས་ནི་ཉ་ཟུར་གཞིས་ཀ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཅིང་ཉ་ཟུར་འཁྱོངས་
དང་གཉེར་ཐུག་སྟགས་ཞབས་གས་མང་ཆེ་བ་དེའི་ཁོངས་ནས་ཡོང་དགོས།
གཞིས་ཀ་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་གཞིས་ལག་སྟོན་འཆོ་གཞིས་དང་། ས་དཀར་
གཞིས། བར་ཐང་གོང་མོ་གཞིས། ཐུག་སུམ་གཞིས་བཅས་གཞིས་རྒྱུད་ཁག་

ཁྱུང་ཡོད། གཞིས་ཀ་མ་ལག་འདི་ནས་ལོ་རེ་ཡོང་འབབ་འབྱུ་རུའི་ཁལ་ཆིག་
 ཁྲི་ལྷག་ཙམ་འབབ་ཅིང་། གཞིས་ཀའི་གད་པ་དང་། ཁང་གཉིས། བང་
 ཟུང་། གཞིས་སྤྱང་རོ་གཡོག་གི་འགྲོ་སང་གཏོང་སྒྲི་ཁག་དང་། གཡག་
 གཞིས་ཁྲལ་ཡོད་དགོན་ཤེ་ཁག་ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་མཆོད་སོགས་དང་མཆོད་
 རྒྱུ་དགོས་རིགས་ཁག་གཅིག་སོགས་གོང་གསལ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་ཐོན་
 ཁག་ཕྱད་དངོས་ཡོད་ལག་སོག་ལོ་རེ་འབྱུ་ཁལ་ལྟ་སྒྲོང་སྒྲོར་དང་། གཞན་ཡང་
 བཅ་བྱ་སོགས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་རྣམ་ཐིག་རིས་སྤྱས་ཞེས་རྒྱག་འདོམ་ལྟ་
 སྒྲོར། ལྷུ་མ་ཟངས་འཕོ་མཁར་རུའི་ཆེ་ཆུང་དང་འདྲ་བ་ཁལ་༩༠སྒྲོར། ཤོག་
 བྱ་དོ་ལོ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་བཟུ་རྒྱུ་ཡོད།

དེ་བཞིན་འབྱུངས་སྒྲོན་དུ་སྤྱལ་བའི་འོད་ཡུག་ཁོངས་རུ་མ་གཞིས་ཀ་ཞེས་
 པ་ས་ཆའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེ་བས་གན་ཁག་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། (དེང་སང་འོད་ཡུག་རྒྱས་
 ཀྱི་གསུམ་བྱུར་ཙམ་ཟིན་པ) གཞིས་ཀ་དེ་ནས་ལོ་རེ་ཡོང་འབབ་གཞིས་ཀའི་འགྲོ་
 སང་ཕྱད་འབྱུ་རུའི་ཁལ་བཞི་སྒྲོང་ནས་ལྟ་སྒྲོང་བར་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
 ཁྲལ་དེའི་ལྷགས་བཟོ་ལག་ཤེས་ཡོད་རིགས་ཀྱི་ས་ནས་ལོ་ལྷུར་ལག་ཁྲལ་ལྷགས་
 གཟེར་ན་མགོ་གཟུགས་ཆིག་སྒྲོང་སྒྲོར་དང་། ལྷགས་ཀྱི་བཟུ་མར་གསུམ་
 བཅས་བཟུ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ། གཞིས་ཀ་འདི་ནས་ལྷ་སར་ལྷ་རྒྱུའི་རོ་གཡོག་
 གི་ཟ་རྩམ་སྒྲེལ་འདྲིན་དགོས་ལ། དེ་མིན་ལྷ་སའི་ཉེ་མཁོར་རྩམ་བར་ཞིབ་ནི་
 གཡག་གཞིས་ནས་སོས་ཀ་དང་དགུན་ཁ་སོ་སོར་སྒྲེལ་འདྲིན་བྱེད་པ། གོང་
 གསལ་འབྱུངས་ཐེབས་དང་། འབྱུངས་སྒྲོན་ཀྱི་གཞིས་ཀ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁར།
 རིམ་བཞིན་འཕར་སྒྲོན་དུ་རོང་ཁྲལ་སྒྲོ་རབ་གཞིས་དང་། དགེ་འཛོམས་
 གཞིས་བྱུང་བ་མ་ཟད། འབྱུངས་ཁང་ཐོབ་རྒྱལ་ལྟ་རི་སྒྲོང་ཡང་གཞིས་ཀར་
 བཟུར་ཉེ་འབྱུངས་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་འབྲེལ་འཆོ་སྒྲོན་གཞིས་ཀ་ཁག་གཅིག་
 དང་། ལྷ་རྒྱ་སྒྲོར་ཀྱི་ཤེ་ཆོ་དང་གླིང་ག་ཡོངས་རྫོགས་བྱུང་རོས་འདམ་ར་རྒྱུན་